

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 290
van **CATHY COUDYSER**
datum: 8 mei 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Bilaterale culturele samenwerking - Catalonië

In zijn antwoord op schriftelijke vraag nr. 115 van 14 januari 2020 van collega Filip Brusselmans geeft de minister-president aan dat Vlaanderen inzake culturele samenwerking een overeenkomst heeft gesloten met vijf Europese regio's of deelstaten, waaronder ook Catalonië.

Op 20 februari 2008 zetten toenmalig Vlaams minister-president Geert Bourgeois en de vicevoorzitter van de Catalaanse Generalitat, de heer Josep-Lluís Carod-Rovira, hun handtekening onder een samenwerkingsakkoord waarin beide partijen zich ertoe verbinden de samenwerking binnen hun respectieve bevoegdheidsdomeinen, waaronder cultuur, te bevorderen en te faciliteren alsook uitwisselingen in die domeinen tussen de organisaties en bedrijven van Vlaanderen en Catalonië mogelijk te maken.

De verdere concrete invulling van deze intentieverklaring wordt toevertrouwd aan een Gemengde Commissie Vlaanderen-Catalonië die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de geselecteerde bevoegdheidsdomeinen van beide partijen. Deze Gemengde Commissie komt één maal om de twee jaar bij elkaar om een werkprogramma te ontwikkelen voor de komende twee jaar met te realiseren activiteiten en projecten voor elk van de interessegebieden en vaststelling van financieringsmiddelen nodig voor de realisatie van deze activiteiten en projecten.

Het samenwerkingsakkoord werd initieel gesloten voor een periode van vier jaar, 2008-2012, met automatische verlenging voor opeenvolgende periodes van twee jaar tenzij een van beide partijen het voornemen te kennen geeft om de overeenkomst te beëindigen. Deze intentie moet evenwel kenbaar worden gemaakt ten minste zes maanden voor het aflopen van de duurtijd van het akkoord.

In het huidige werkprogramma, voor de periode 2019-2021, is met betrekking tot cultuur en culturele uitwisseling volgende passage vervat: "Aan beide zijden is een verscheidenheid aan activiteiten voor mogelijke samenwerking ontdekt om culturele uitwisselingen op meerdere gebieden te bevorderen en te bevorderen. Catalonië en Vlaanderen zullen gezamenlijke projecten met theaters, festivals en culturele centra in beide gebieden promoten in beeldende kunst, podiumkunsten, (oude) muziek en architectuur. Verschillende organisaties en instellingen in beide regio's hebben belangstelling getoond. De partijen zullen de mobiliteit van kunstenaars en residenties van kunstenaars vergroten. Bovendien zijn beide regio's bereid om samen te werken op het gebied van film en gaming. Op het gebied van literatuur zal de vertaling van hedendaagse

literatuur op beide manieren worden bevorderd, van Nederlands naar Catalaans en van Catalaans naar Nederlands. De Catalaanse partij zoekt in Vlaanderen nog steeds graag tegenhangers in de volgende domeinen: taal, strategische beurzen voor podiumkunsten en circus, erfgoed, musea en kunstgalerijen.”

Dit werkprogramma loopt af op 21 december 2021.

1. Kan de minister-president verduidelijken hoe het voorbije jaar invulling is gegeven aan dit culturele luik van het werkprogramma 2019-2021 van het samenwerkingsakkoord met Catalonië?
 - a) Welke Vlaamse en Catalaanse culturele organisaties en instellingen hebben belangstelling om gezamenlijke samenwerkingsprojecten op te zetten?
 - b) Welke gezamenlijke projecten inzake beeldende kunst, podiumkunsten, (oude) muziek en architectuur werden tot op heden opgezet? Welke zitten nog in de pijplijn?
 - c) Welke acties zijn op heden ondernomen om de mobiliteit van kunstenaars te vergroten?
 - d) Vlaanderen heeft momenteel overeenkomsten gesloten met een 12-tal buitenlandse culturele residenties om aan Vlaamse kunstenaars de mogelijkheid te geven zijn/haar aandacht voor een bepaalde periode te richten op zijn/haar artistieke ontwikkeling via een werkplek in een buitenlandse residentie. Op dit moment heeft Vlaanderen nog geen overeenkomst met een residentie in Catalonië.

Zijn er opportuniteiten om een of meerdere residenties in Catalonië open te stellen voor Vlaamse kunstenaars of vice versa? Zijn gesprekken hieromtrent bezig?
 - e) Welke concrete samenwerkingsopportuniteiten zijn er op het gebied van film en gaming?
 - f) Kan de minister enkele voorbeelden geven van concrete realisaties inzake de bevordering van hedendaagse literatuur van Nederlands naar Catalaans en omgekeerd?
2. Hoeveel middelen heeft Vlaanderen in 2019 besteed aan culturele samenwerkingsinitiatieven met Catalonië? Worden deze culturele samenwerkingsinitiatieven bekostigd vanuit de middelen van CJM (Cultuur, Jeugd en Media) en/of van Buitenlandse Zaken?
3. Welke gezamenlijke acties en of activiteiten staan er voor 2020 op stapel? Welk budget staat hier tegenover?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 290 van 8 mei 2020

van **CATHY COUDYSER**

1. a-c) Vlaamse en Catalaanse culturele organisaties en instellingen die een samenwerking opzetten of reeds een project realiseerden, zijn de volgende:
- FeMAP, het oude muziekfestival in de Pyreneeën, waar Kunstenpunt in samenwerking met AMUZ voor een Vlaamse deelname zorgde.
 - Kaaitheater werkt samen met enkele Catalaanse podiumkunstenaren (Pere Faura, Dora Garcia, Mal Pelo Dance Company) en het Institut Ramon Llull.
 - Institut Ramon Llull werkt samen aan residenties met het Antwerpse wpZimmer.
 - Vooruit Gent werkt samen met het collectief El Conde de Torrefiel.
 - Sfinks, Pianofabriek, de AB en PLAY Kortrijk werkten samen met Catalaanse bands.
 - Samenwerking met volgende musea: Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica (Terrassa); Museu Nacional d'Art de Catalunya; Museu d'Art de Girona; Museu de Montserrat.
 - Vlaams Architectuurinstituut werkte samen met het Catalan Institute for Cultural Companies (ICEC) aan de reizende tentoonstelling 'Natura Naturans'.
 - Literatuur Vlaanderen werkt samen met Catalaanse uitgeverij om via vertaalbeurzen Vlaams literair werk van het Nederlands naar het Catalaans te vertalen. Het Institut Ramon Llull doet hetzelfde in omgekeerde richting. Er werd ook samengewerkt in het kader van de European Day of Languages.
 - Het Brusselse Cinematek werkt aan een serie over vrouwen en Catalaanse film.
 - Screen Flanders en het Institut Català de les Empreses Culturals zullen een Vlaams-Catalaanse coproductiebijeenkomst organiseren.
 - The Serializados Fest in Barcelona programmeert Vlaamse series.

Bovenstaande zijn de samenwerkingen en projecten waarvan het Departement Cultuur, Jeugd en Media op de hoogte is, maar er vinden daarnaast nog veel andere activiteiten plaats. Het overzicht heeft dus zeker niet de ambitie om exhaustief te zijn. Verschillende van deze projecten hebben de mobiliteit van kunstenaars gestimuleerd.

- d) Vlaanderen beschikt op dit moment over een programma van negen residenties binnen het kader van het Kunstendecreet. Recent werden daar drie residenties aan toegevoegd die specifiek werken rond digitale cultuur. Binnen het geheel van residenties wordt gestreefd naar een goed evenwicht tussen verschillende types van residenties. Een verdere uitbreiding van het aanbod is in de huidige context niet noodzakelijk.

Op dit moment zijn er geen gesprekken met nieuwe residentieplekken aan de gang, maar indien er zich opportuniteiten aandienen, zullen die zeker onderzocht worden.

- e) Vanuit de gameopleiding Digital Arts en Entertainment in Kortrijk is er veel interesse om samen te werken met de gameopleiding UPC Videogames in Barcelona. In de periode april 2020 was er een eerste plaatsbezoek gepland om een mogelijke samenwerking te bespreken. Door de COVID-19 crisis en de lockdown in

België en Spanje is dit plan niet verder uitgewerkt. Het plaatsbezoek staat nog steeds op de agenda voor eind dit kalenderjaar, maar is uiteraard afhankelijk van de reisadviezen.

Voor de opportuniteiten op het vlak van film, zie het eerste antwoord hierboven.

- f) Literatuur Vlaanderen (LV) heeft in haar internationale netwerk ook Spaanse en Catalaanse uitgeverscontacten. Die zien de medewerkers van LV bijvoorbeeld in Frankfurt en Bologna, de twee grootste internationale boekenvakbeurzen, waar ze hen er proberen van te overtuigen titels van Vlaamse auteurs en illustratoren te publiceren in Spaanse en/of Catalaanse vertaling. Ook reisde een medewerker van LV die proza en kinder- en jeugdliteratuur promoot, in 2018 een aantal dagen naar Barcelona om contacten te leggen met nieuwe uitgevers, waarvan ook enkele die alleen in het Catalaans uitgeven. Een andere manier om het netwerk van LV uit te breiden, is uitgevers uitnodigen op een publishers tour. Deze Spaans-Catalaanse uitgevers waren in het verleden daarbij te gast:
- Voor proza: Rayo Verde (geven Peter Terrin in twee talen uit)
 - Voor kinder- en jeugdliteratuur: HarperCollins Ibérica (geven Leo Timmers uit in twee talen)

Op de Spaanse literaire markt verschijnen sowieso weinig vertalingen. Uitgevers die Catalaanse vertalingen uitgeven, doen dat in principe niet vooraleer er een Spaanse vertaling van het boek bestaat. Catalaanse uitgevers laten weten Spaanse uitgevers nodig te hebben voor de promotie van een vertaling. De markt voor Catalaanse vertalingen is door deze voorwaarde dan ook nog kleiner dan de Spaanse.

Literatuur Vlaanderen ondersteunde in 2020 één en in 2019 twee vertalingen van Vlaamse prentenboeken in het Catalaans. In 2018 waren dat twee prozaititels, zie het lijstje hieronder. In 2020 is ook het non-fictieboek 'Thuis in muziek' van Alicja Gescinska verschenen in het Catalaans – dankzij promotie van LV, maar zonder steun. De uitgever moest snel handelen om de Spaanse vertaling te kunnen bijbenen, en vroeg uiteindelijk geen subsidie aan.

	Genre	Auteur	Illustrator	Titel	Vertaler	Buitenlandse uitgever	Subsidie
2020	Kinder- en jeugdliteratuur / prentenboeken	/	Peter Van den Ende	Zwerveling	/ (woordeloos boek)	Libros Del Zorro Rojo	265 €
2019	Kinder- en jeugdliteratuur / prentenboeken	Tom Schamp	Tom Schamp	<i>Het mooiste boek van alle kleuren</i>	Maria Rossich Andreu	Combel editorial / Casals	1 600 €
2019	Kinder- en jeugdliteratuur / prentenboeken	Tom Schamp	Tom Schamp	<i>Otto groot, Otto klein</i>	Maria Rossich Andreu	Editorial Flamboyant	620 €
2018	Proza	Jeroen Olyslaegers	/	<i>Wil</i>	Maria Rossich Andreu	Ara Llibres	1 930 €
2018	Proza	Peter Terrin	/	<i>Monte Carlo</i>	Maria Rossich Andreu	Rayo Verde	627 €

Meestal geven uitgevers zowel in het Spaans als het Catalaans uit. Dat blijkt ook in bovenstaand lijstje: behalve Ara Llibres dat 'Wil' van Olyslaegers publiceerde, gaat het eigenlijk allemaal om uitgevers die zowel de Spaanse als de Catalaanse versie uitgaven. 'Wil' van Olyslaegers werd trouwens ook door een andere Spaanse uitgever op hetzelfde moment in het Spaans uitgegeven.

LV heeft een regeling voor Vlaamse vertalers in het Nederlands, die steun kunnen vragen voor een vertaalproject. Er werd nog nooit een aanvraag ingediend voor een vertaling uit het Catalaans, en LV heeft ook geen weet van een Vlaamse vertaler die uit het Catalaans in het Nederlands vertaalt.

2. Middelen die door Buitenlandse Zaken in 2019 aan culturele samenwerkingsinitiatieven met Catalonië werden besteed:
 - Deelname van Vlaanderen als gastland aan het FeMAP festival in Catalonië. De begunstigde van dit cultureel project is Kunstenpunt en 70.000 euro werd voor dit project vastgelegd op de BUZA-begroting 2019.
 - Het kerstoratorium 'El Pessebre' van Pablo Casals (duurtijd 2019-2020). De begunstigde van dit cultureel project is het Mechels Kamerorkest en 60.000 euro werd voor dit project vastgelegd op de BUZA-begroting 2019.

Voor literatuur, zie het lijstje bij vraag 1.f.: Literatuur Vlaanderen verleende in 2019 voor 2.220 € subsidies aan de vertaling van Vlaamse literatuur in het Catalaans.

3. In overleg met de Catalaanse partners zal moeten nagekeken worden welke acties en activiteiten nog kunnen doorgaan in 2020, en welke zullen doorgeschoven worden naar de toekomst.

Hierbij mag niet uit het oog verloren worden dat Catalonië na Madrid de hardst getroffen regio is met betrekking tot de Spaanse COVID-19 crisis.